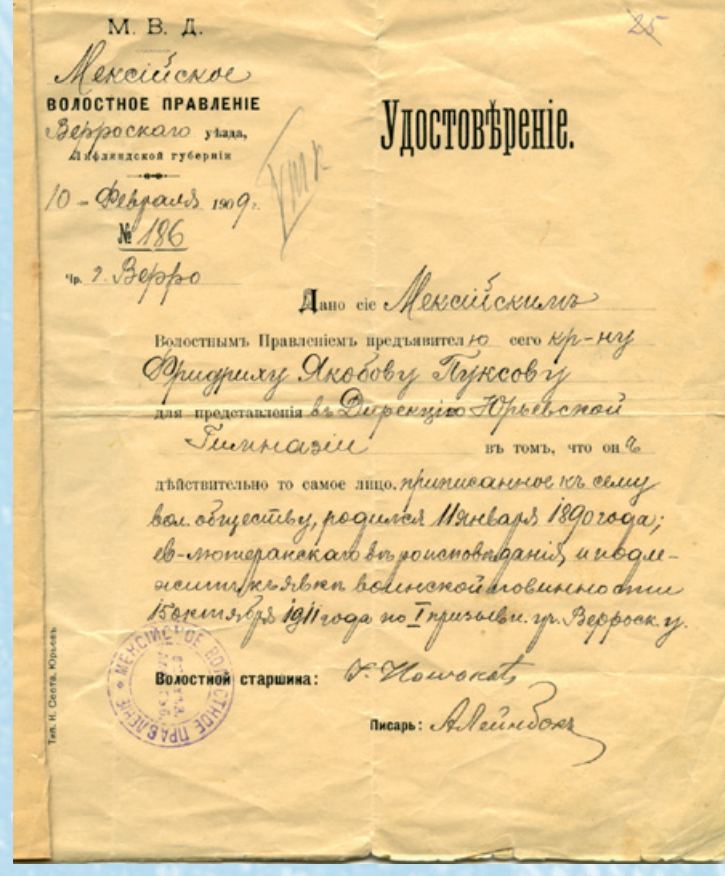

Aasta 1910 paiku

Meeksi valla väljaantud isikutunnistus esitamiseks Tartu Aleksandri Gümnaasiumile

Oma kabinetis Toomel, 1939

Friedrich Puksoo ja riigiarhivaar Otu Liiv, 1939

Friedrich Puksoo 125

Friedrich Puksoo (1935. a-ni Puksov) sündis 23. jaanuaril 1890 Naha külas (Räpinamaa) Sillaotsa talus, kuhu isa Jakob ja ema Juula (s. Karotsing) olid pärast abiellumist asunud.

Fr. Puksoo koolitee algas seitsmeselt, kõigepealt Naha vallakool, edasi Räpina kihelkonnakool ning Tartu Aleksandri Gümnaasium, mille ta lõpetas 1909. Sama aasta sügisel immatrikuleeriti Fr. Puksoo Tartu Ülikooli ajaloo-keeleteaduskonna üliõpilaseks, erialaks klassikalised keeled ja ajalugu. Läbinud studiumi ette nähtud mahus ja ajaga, kinnitas ülikooli nõukogu talle septembris 1914 „tõelise üliõpilase“ nimetuse (toona esimene teaduskraad). Pärast lõpetamist kavatses Puksoo taotleda raamatukoguhoidja abi kohta ülikooli raamatukogus, kuid suvel vallandunud sõja tõttu pidas paremaks minna kooliõpetajaks Venemaale. Eestisse naases Puksoo 1918. a suvel ning sai tööd Tartus Hugo Treffneri Eragümnaasiumis ning Eesti Noorsoo Kasvatuse Seltsi Tütarlaste Gümnaasiumis.

1919. a suvel kandideeris Fr. Puksoo ülikooli raamatukogu juhatajaks. Ta leiti olevat igati sobilik ning pärast kolmekuulist õpireisi Soome kinnitati 1. jaanuaril 1920 ametisse. Tartu rahulepinguga 1920 Venemaalt tagasisaadud raamatuvara korraldamise käigus loodi rahvusülikooli vajadusi ning raamatukogunduse uusi suundumusi arvestades uued kogud ning kataloogid. Praktilisest vajadusest õpetada üliõpilasi kasutama raamatukogu katalooge ning teatmeseseid alustas Puksoo 1927. a loengukursusega „Raamatukogu kasutamine ja bibliograafia ühes harjutustega“, millest kasvas välja kõrgema raamatukoguhariduse andmine Eestis (TÜ juures kuni 1965). Üliõpilaste ja raamatuhuviliste jaoks ilmusid Puksoolt populaarsed ülevaated kirja, raamatu ja raamatukogude ajaloost. 1930. aastatel, mil uute hoidlate valmimisega oli saadud leevendust ruumikitsikusele ja lugejatele sisustatud mugavad lugemisaalid, kulges elu raamatukogus Puksoo jaoks „sisetallatud radadel“ ning ta võis keskenduda teadustööle. TÜ 300. aastapäevaks ilmusid temalt sisukad uurimused ülikooli raamatukogust ja trükikojast ning Eesti raamatukaubandusest Rootsi ajal.

Fr. Puksoo oli Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu asutajaliige ning aktiivne Eesti Kirjanduse Seltsi, Õpetatud Eesti Seltsi ja Rahvuslaste Klubi liige. Tal on ka suured teened Eesti jooksva rahvusbibliograafia idee teostumisel.

Eluga riskides korraldas Fr. Puksoo Saksa okupatsiooni ajal 1944. a ülikooli raamatuvara peitmist, et seda Saksamaale ei viidaks. Süüdistatuna kaastöös Saksa okupatsioonivõimudega viibis ta 1945–1954 vangilaagrites Valgas ja Narvas. Peatselt pärast vabanemist abiellus Fr. Puksoo oma kunagise õpilase ning vangiaastate truu sõbra ja toetaja Pärja Palgiga (1907–1989). Sõbra Richard Kleisi soovitusel sai 1956. a võimalikuks kaastöö „Kreeka kirjanduse antoloogiale“ (Tallinn, 1964) ja „Rooma kirjanduse antoloogiale“ (Tallinn, 1971). Lepingud kirjastusega sõlmiti ja tõlked avaldati P. Palgi nime all, sest Puksoo oma ei juletud veel kasutada. Ta jätkas ka raamatuloolist uurimistööd. Nii ilmus Moskva kirjastuse „Kniga“ väljaandel 1964. a vene raamatu 400. aastapäevaks üllitatud 2-köitelises koguteoses mahukas ülevaade eesti raamatu ajaloost, 1973. a kirjastuses „Valgus“ monograafia „Raamat ja tema sõbrad“ oluliselt täiendatud uustrükk (käskiri valmis juba 1968), lisaks kaastöö ajakirjadele Keel ja Kirjandus, Looming ning Eesti Nõukogude Entsüklopeediale.

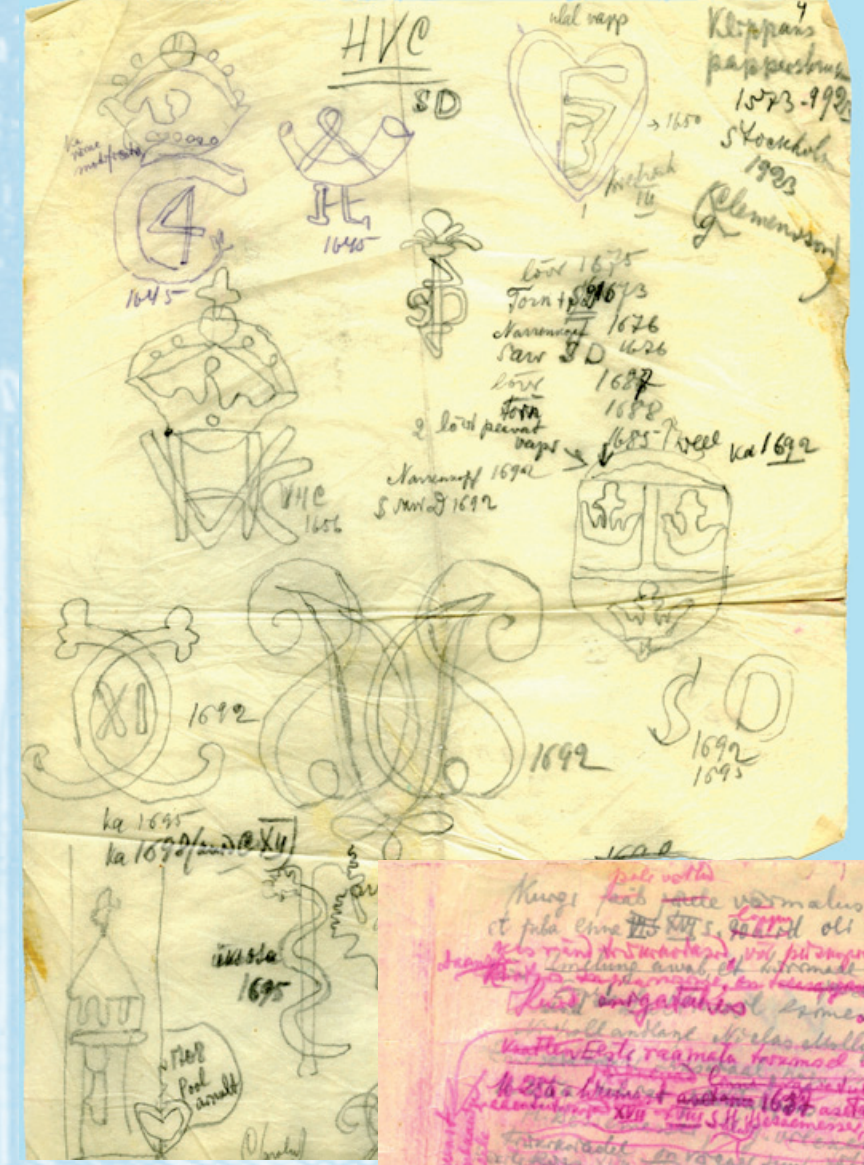
Friedrich Puksoo suri 18. oktoobril 1969, tema põrm sängitati Tartu Raadi kalmistule.

Friedrich Puksoo ja Pärja Palk vestlemas Voldemar Milleriga (keskel) Teaduste Akadeemia raamatukogu baltica ja haruldaste raamatute osakonnast

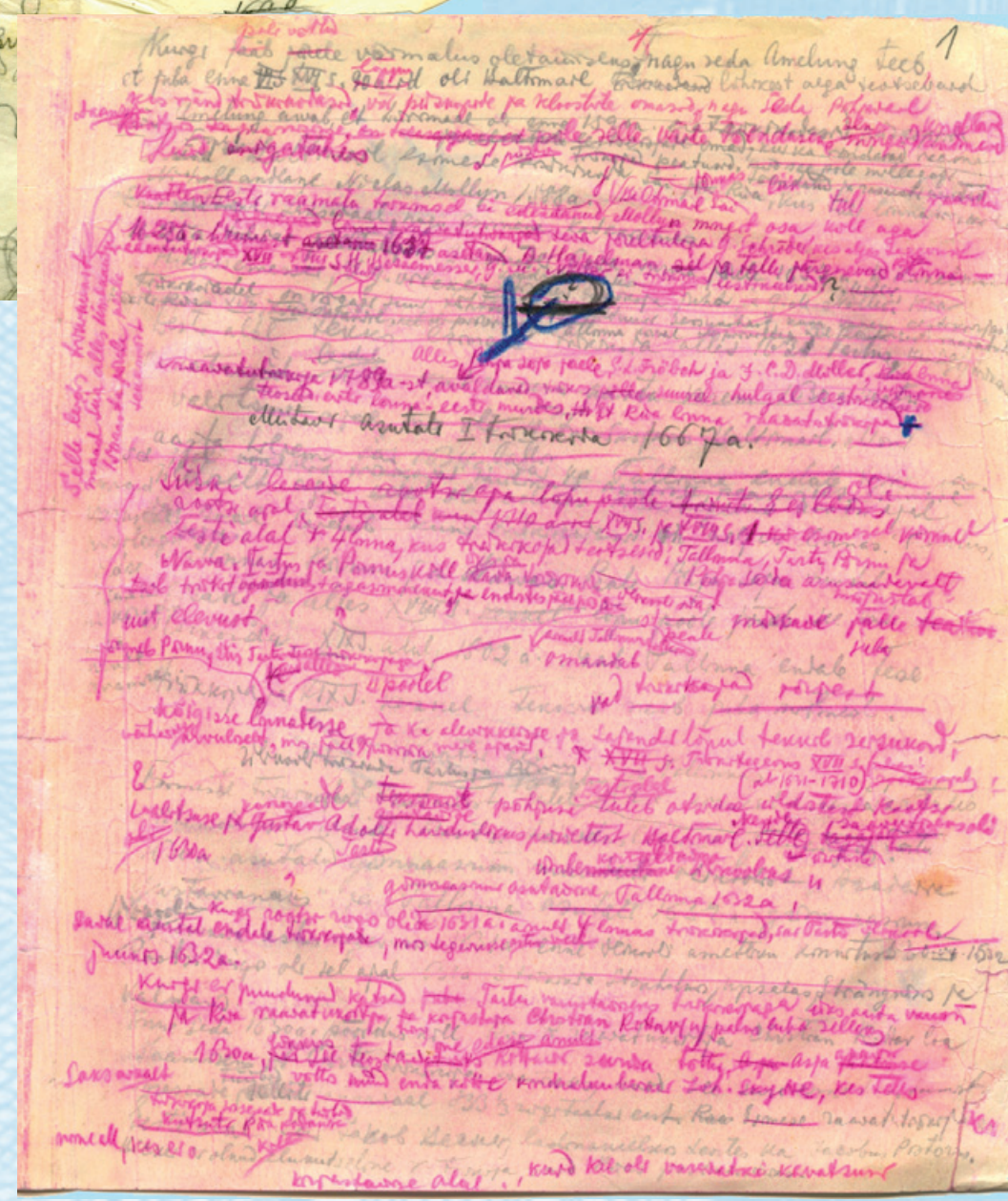

Karnevalipidu Teaduste Akadeemia raamatukogus, 1957

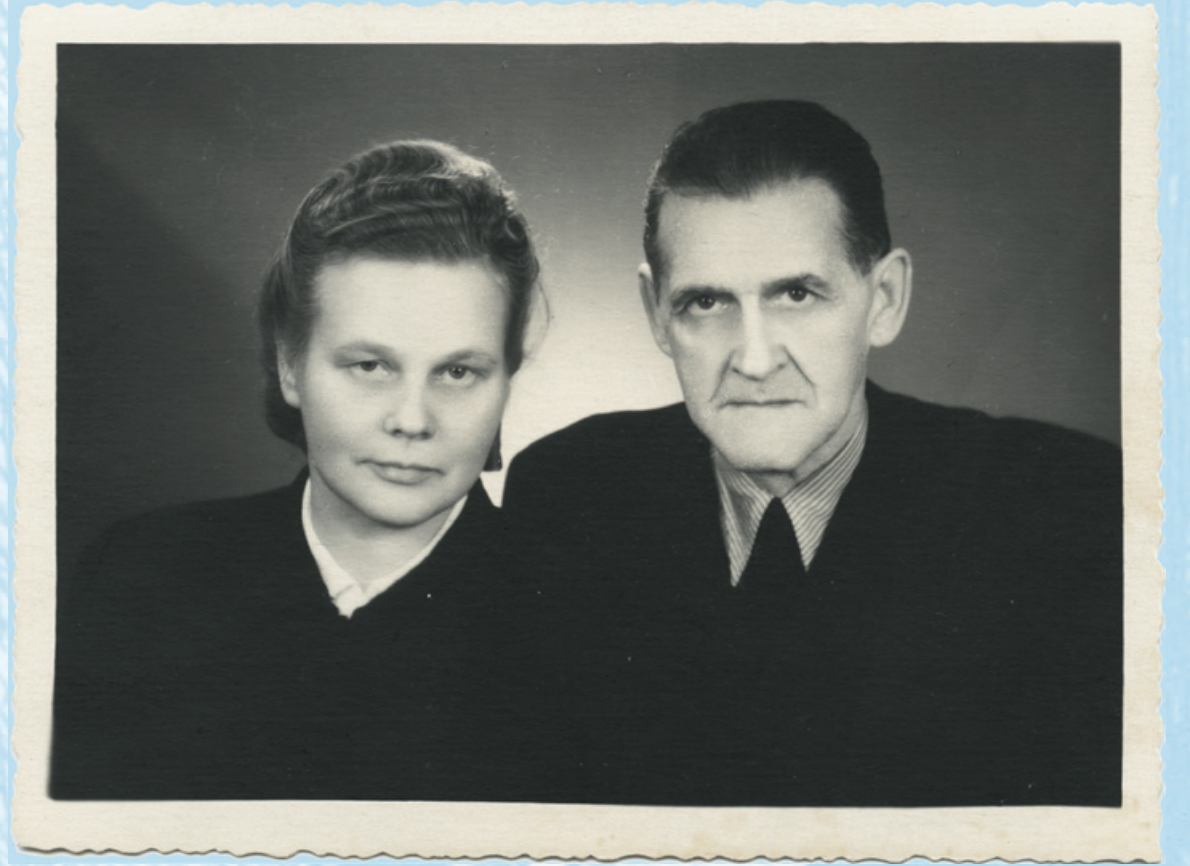
Suvekodus Kambjas, 1963

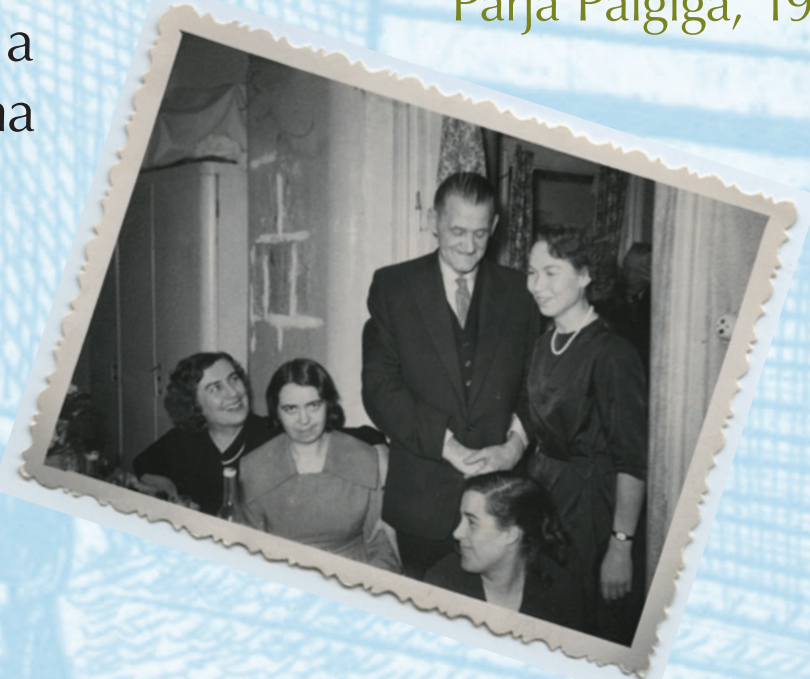
Töömärkmed

Valga vangilaagris, tundmatu kunstniku pliiitsijoonistus

Friedrich Puksoo koos abikaasa Pärja Palgiga, 1954

70. sünnipäev 23. jaanuaril 1960

Friedrich Puksoo (seisab taga) koos vanemate ning vendade Arturi ja Leonhardiga, umb 1908

Ülikooli raamatukogu töötajad, 1929 (1. rida vasakult: Eduard Vigel, Friedrich Puksoo, Viktoria Aavakivi, Edith Rosenthal; 2. rida vasakult: Linda Metslang-Lao, Marta Liblik, Otto Freymuth, Lilly Seeberg, Ingeborg Clausen)

Puhkus mere ääres, 1930

Tööl Teaduste Akadeemia raamatukogus, 1960

